

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XXXIX (33)

Štev. (No.) 26

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

3. julija 1980

Glosa

Ob 35 letnici smrti Narteja Velikonje.

Ko je pred 35. leti 10. maja 1945 vkorakala v Ljubljano partizanska vojska, najprej Ljubljanska brigada nato pa razni Mednarodni oddelki partizanov Trkov, Hrvatov, Črnogorcev in Srbov ter močni oddelki bulgarske vojske, so viseli po mestnih zidovih plakati s pozdravi. Ljubljane svojim „osvoboditeljem“. Značilno je bilo to, da je na prvem mestu veljal pozdrav „Rdeči armiji, nositeljici svobode, bratstva in enakosti, dolgo pričakovani nadi vseh ponižanih in razžaljenih“. Na drugem mestu jugoslovanski armiji in šele na koncu slovenskim partizanom. Torej v redu, kakor so si tedaj sami priznavali zasluge za osvoboditev Slovenije, to je Rdeči armiji in njenim priveskom, Sovjetski zvezi in Stalinu, z „imenom katerega na ustnicah so partizani umirali v teh bojih“, kot se je ponosno hvalil Tito, in v upanju E. Kardelja, ki ga je izrazil nekaj tednov pozneje na balkonu ljubljanske univerze, da naj bi „Sovjetska zveza vključila Slovenijo kar v sklop sovjetskih republik sovjetske države.“ Razume se, da z vsem, kar se je godilo tam, saj so bili znani med revolucijo gesla: „naj se stvari pri nas kot v Rusiji gode.“

In ta pozdrav so po stari komunistični taktiki napisali sami nekomunistični prvaki, njihovi „sopotniki“. Tako je prvi pozdrav napisal duhovnik pisatelj F. S. Finžgar, ki je vkorakajoči vojski in vladi želel, „naj pride z oljkovo vejico miru, ki naj zcvete v novi dobi za novo delo v poštenosti in pravičnosti... v spoštovanju resnične svobode... v skupno življenje naj nas ne družijo nobeno nasilje — vse naj bo sad nezlagane, nesebične ljubezni.“ Takoj za njim je pozdravil vstopajoče prof. dr. F. Koblar: „Slovenija stopa iz groze in krvi v življenje... Stopimo dostojno čez prag svobode, ki naj bo luč, sreča, ki naj dviga in ustvarja najlepša dela. In najlepše delo je dober in plemenit človek... Svoboda, Pravica, Dobrota so neločljive — so ena sama. Tako so hoteli Prešeren, Levstik, J. E. Krek in Cankar...“ Tretji pozdrav je napisal prevajavec A. Sovre: „In zdaj, ko bomo v miru urejali dom... naj vlada še dalje Pravica, le da ne z brezobzirno zavezanimi očmi, pač pa z občutljivo tehtnico v roki...“ Kot zadnji pa je zapel himno O. Župančič, v kateri je verž: „V Ljubljano prinesl na zlati vagi Pravico — vesel spreved se snuje v jutrišnji dan...“

Toda: nad temi pozdravi na vrhnem robu pa je bilo jasno brati geslo: *Smrt fašizmu — svoboda narodu!* Nad človekoljubnimi frazami romantičnih OF-kulturnikov, predhodnikov KP, se je kot smejal krut obraz barbarskega nekulturnega boljšejezika.

Čez teden dni je že Tito napovedal kratko gledanje ljubljanskega sonca tistim, ki bi se eventualno vrnili s Koroškega, kar je vodilo v juniju v množični slovenski genocid v Rogu in drugod, pa hrvaški pliberski Katyn na severni slovenski meji, ki je šel v sto tisoče... v imenu „dostojnega vstopa čez prag svobode“... In začeli so se monstrum-procesi kot v Moskvi, na katerem je bil kot prvi obsojen v smrt slovenski pisatelj, človekoljub Narte Velikonja na sam dan sv. Janeza Krstnika, 24. junija.

Ta dober, da, v nekaterih primerih odličen pripovednik, oče trinajstih otrok, predsednik organizacije Družina, ki je skrbel za gospodarsko trdnost in pravno zaščito družin, predsednik Zimske pomoči, ki je delila pomoč tako pregnanim beguncem, kakor književnikom, vsem, ki so bili v onem medvojnem času potrebni... ta mož, ki kot hromec ni mogel imeti nobenega opravka z orožjem... ki je bil eden najzvestejših učencev J. E. Kreka v prosvetni in v socialni politiki, ki je obsojal slednji zločin tako v leposlovju kot v publicistiki (tako v Višarskih polenih kakor v Malikovanju zločina), ki je bil član svetovne pisateljske organizacije PEN-kluba itd. itd., je bil obsojen kot zločinec proti „narodni časti“.

Ta pisatelj iz intimnega kroga F. S. Finžgarja in Dr. F. Koblarja, mladikar

Položaj na Srednjem vzhodu okrog Izraela se vedno bolj zavozljava in nevarno zateguje. Mirovni postopek sklenjen med Egiptom in Izraelom v Camp Davidu z bistvenim posredovanjem ameriškega predsednika se ne razvija po njegovi želji, to pa ne zato, ker Izraelska vlada tolmači važne točke sporazuma po svoje, zlasti tiste, ki obravnavajo vprašanje judovskega poseljevanja po ozemlju, ki ga Palestinci smatrajo za svoje in kjer živijo že stoletja, in pa tiste, ki govorijo o arabski avtonomiji, njeni vsebini in o bliki na teritoriju zapadno od reke Jordan. Človek nehoti dobi vtis, da je Begin, izraelski premier namerno gledal na to, da so bili sklepi v Camp Davidu formulirani tako, da jih je mogoče različno razlagati. Na ta način si je zagotovil za poznejše manevriranje, s katerim preprečuje zaželeni napredek mirovnega procesa.

V stvari se problem palestinskega vprašanja ves ta čas ni premaknil nikamor. Begin trdovratno vztraja na stališču, kakor ga interpretira sam, egiptovski predsednik Sadat sprevideva nastali položaj in je vedno manj pripravljen nadaljevati s pogajanjmi, ki so brez izgleda na kak kompromis. On ima, kot znano, težko stališče do ostalega arabskega sveta in ne more pristati na izraelsko brskiranje palestinskega problema, ker bi to potrdilo očitke separatnega miru, ki mu ga drugi Arabci očitajo. Ko bi bila to kaka mejna zadeva Izraela, Egipta in Amerike, bi ne bilo toliko skrbi, intenzivnega zanimanja in zabavljanja po skoraj vsem svetu glede političnega položaja na Srednjem vzhodu. Toda Arabci imajo nafto, mnogo nafte, ki jo svet nujno potrebuje, a lastniki petrolejskih ležišč so že bogati dovolj, da lahko nafte žejnemu svetu igrajo svoje politiko. V tej točki je pa skrita zagonetka.

Izrael ni ljubljene svetla in nima razen Amerike dosti poštovanih prijateljev, pač pa celo dolgo vrsto nasprotnikov. Amerika je mogočna, a ni vsemogočna. Verjetno bi bilo izraelsko stališče mnogo lažje, če bi igrali še na

in dominsvetovec“, je bil v imenu slovenskih klasikov, pisateljev obsojen na smrt od organizacije OF, ki ji je predsedoval njegov tovariš iz PEN-kluba Vidmar, ne zato, da bi mu morebiti mogli dokazati kakšen zločin, ampak zato — kot je napisal poznejši univ. prof. Pirjevec —, ker je predstavljal vse tiste „izdajalce“... „od Coste, Šušteršiča in Korošca, Rožmarna do Natlačena... ki so hoteli opravičevati narodno izdajstvo... in ga ustoličiti kot edino zveličaven, z nauki katoliške vere skladen narodni program.“ Z njim kot pisateljem so hoteli obsoditi vso katoliško tradicijo celega stoletja nazaj in jo ubiti v Velikonjo kot predstavnikom kolektivne krivde ljudi, ki niso mogli imeti nikdar nikake zveze z OF! Naprtili so mu kolektivno izdajstvo za „nazaj in naprej“. Poneizmerili so z obsodbo pomen tega hromca, kulturnega delavca, v simbol nasprotja „krščanstvo proti komunizmu“, ki je spričo tega mogel ves svoj zagovor strniti v junaški klic pred sodiščem — „Živel Kristus kralj“. Nato je množica pred sodiščem ob tem odgovoru po radiju zahtevala njegovo krti. In zgodilo se je kot v Pismu: sodnik Dostal je čutil, da je krivično izdal pravičnega, šel ven in se obesil...

Zdaj je minulo 35 let od tedaj. Velikonja je postal obnem z vsemi žrtvami in mučenci meseca junija 1945 priča za Finžgarjevo zlaganost o „nezlagani ljubezni in oljki miru“, ki da so jo nosili partizani; priča o kaj mali „dostojnosti čez prag v svobodi“, o Sovretovi „Pravici, ki da nima več brezobzirno zvezanih oči...“ in o Župančičevi „zlati vagi in veselem sprevedu“... v katerega so se zvrstili desetstisoč pobitih domobrancev iz istega časa... Velikonja priča z vsemi temi mučeniško pobitimi sopotniki o laži sklepa IV. plenuma kul-

kako drugo karto, ne samo na ameriško. Da take karte Izrael ne more dobiti, je v prvi vrsti kriva nafta v posesti arabskih držav, ki Jude globoko sovražijo in se trudijo vedno in povsod, kako bi jim škodovali. Najbolj poučen primer v tem oziru so Združeni narodi, kjer doživlja Izrael poraz za porazom. Značilno je, da je začela zapuščati Izrael tudi Zapadna Evropa, ki je iz lojalnosti do Amerike — in morada iz lastnega boljšeja prepričanja — dolgo stala Izraelu ob strani. Dogodki zadnjega časa pa kažejo na njen preokret, a ta ima svoj cilj tudi v nafti.

Ko je bil novi ameriški državni tajnik Edmund S. Muskie prvič v Evropi, so mu tam povedali, da bodo zapadno-evropske države, članice Skupnega trga, začele voditi svojo lastno politiko na Srednjem vzhodu, ki bo upoštevala palestinske zahteve glede ureditve teritorialnih in državnopravnih vprašanj na prostoru nekdanje Palestine. Evropejci se bojijo, da razgovori glede avtonomije ne bodo uspeli, pa če bi tudi rodili kakšno kompromisno rešitev, je palestinski in drugi arabski krogi ne bodo voljni sprejeti. Z ozirom na to bodo Evropejci sredi tega poletja sami posegli v razvoj dogodkov na Srednjem vzhodu z lastnim načrtom, ki bo uradno priznal Palestinsko osvobodilno organizacijo (PLO) in odobril koncept palestinske države na izraelski meji kot legitimno zahtevo.

Muskie je od Evropejcev zvedel, da bo taka politika preprečila nevarno širjenje nezadovoljstva v arabskem svetu in zagotovila, da bo nafta redno tekla iz arabskih zalog v njihove dežele, in da se bodo poganjanja nadaljevala. Tudi je bilo rečeno, da bi ameriški pritisk na Izrael do zahtev PLO izboljšal Ameriki vpliv na muslimansko gibanje, da bi podprlo ameriške napore za svobodo Afganistana.

Ameriška vlada je te iniciative Evropejcev odklonila kot nesprejemljive, ves problem visi v zraku grozeč globoko razcepiti staro ameriško-evropsko zavezništvo v NATO paktu. NATO pa pomeni edino obrambno moč zoper agresivne načrte Sovjetske zveze v Ev-

turnih delavcev OF, ki so teden potem 3. avg. 1945 izjavili brez sramu pred svetom: „Naša kultura mora biti... zvesta velikim izročilom Prešerna, Levstika in Cankarja (moja opomba: J. E. Kreka so že črtali iz programa, saj so z Velikonjo ubili vso njegovo tradicijo!)... Mora v skladu z ljudsko demokratičnostjo... razvijati svojo človečansko bistvo.“

Kakšno človečanstvo, humanistično bistvo se je izrazilo v Velikonjevem procesu? Takšno, da so se ga kmalu sramovali in ga odpravili, ker jim je postal v nečast. Ali ni tudi Finžgar po procesu spoznal, kot so pisali: „Saj to je pravi komunizem, kar delajo!“ In Finžgar je prvi pozdravil v imenu Ljubljane vhod partizanov v mesto.

Vidmar pa, ki je načeloval OF, v katere imenu je bila izrečena obsodba nad njegovim tovarišem iz PEN-kluba, pa je zapisal v pred kratkim izdani knjigi spominov (Obrazi, 1979), da je „zdaj — po 35 letih! — nezmožljivo začutil patološko zverstvo Stalina-človeka“, in dal prav mojstru Jakobu, ki je že med vojno označil Stalina kot „zločinca“ (str. 100).

In temu zločincu Stalinu, za kar ga zdaj priznava predsednik OF sam, je Vidmar „malikoval“ ves čas „narodnoosvobodilnih“ bojev.

In ker je Velikonja nastopil proti takemu „malikovanju zločina“, je moral pasti.

Kakor sv. Janez Krstnik. In nič ni imel proti temu, „da zgornj na grmadi Zanj, nikakor pa ne proti Njemu.“ To je napisal na listič, ki ima moč pričevanja za čas, ki bo dvignil njegovo obsodbo „zločina proti narodovi časti“, še v njegovo čast in v čast vsemu narodu.

Nafta, Nafta...

Por el Papa

El pasado domingo 29 de junio fue el Día del Pontífice. En nuestro país el acto central tuvo lugar en la catedral Metropolitana, donde el secretario de la Nunciatura, Mons. Claudio Celli, expresó entre otros los siguientes conceptos: “Pidamos por Juan Pablo II. Todos sabemos cuán grande es la responsabilidad, cuán ardua es la tarea que lleva sobre sus hombros, cuán honda su soledad en su misión, cara a Cristo. El necesita el acompañamiento de nuestra obediencia, de nuestra religiosidad, de nuestra oración”.

“Oremos por él —agregó— sobre todo en este año, año de mediación, Año Mariano. Invoquemos a María para que ella le obtenga del Señor la fuerza y la luz que necesita para el desempeño de su difícil ministerio”.

Dijo también que “si María Santísima es la Madre de la Iglesia, bajo un título muy especial lo es del Sumo Pontífice, vicario en la Tierra de su divino hijo. Y lo es particularmente en esta etapa en que se ha declarado todo suyo, que nos da un testimonio de devoción tan tierna y espontánea por la Madre de Dios”.

ropi pod podpisom varšavskega pakta. Ohromitev NATO-a bi značila najnevarnejšo politično in vojaško napako v povojni zgodovini. Povzročila bi jo judovska trgovlavoost glede vrnitve zasedenega arabskega ozemlja zapadno od Jordana z delom Jeruzalema vred, ki zelo vznemirja Arabce, ki imajo nafto, katero vsa Evropa nujno potrebuje za svoj obstanek.

Kako katastrofo preprečiti in zadevo mirno rešiti? Ni dvoma, da imajo Judje v Izraelu največje in skoraj edino oporo za svojo trgovlavoost v judovski skupini v Ameriki, ki je največja in najmočnejša na svetu. Po mne-

nju tega pisca bi kazalo iskati pomoči za reševanje izraelskega vprašanje brez nevarnosti za svetovno katastrofo pri Judih v Ameriki. Ameriško javno mnenje je mogočen faktor. To bi se moralo izvit iz spon judovskega vpliva in izpovedati svojo voljo in stališče jasno in nedvoumno: Ni dovoljeno zaradi nepopustljivosti Izraela in pohlepa po sedanjem ozemlju tujega naroda pehati svet na rob svetovne vojne! Amerika pri tem ne bo sodelovala v interesu svetovnega miru. Bil bi to jezik, ki bi ga razumelo vesoljno Judovstvo in odobral ves svet.

L. P.

Dr. Tine Debeljak

(18)

NEKAJ POGLEDOV Z NAŠE PERSPEKTIVE NA JOSIPA BROZA-TITA

V tem času je napisal Adamič novo knjigo o domovini pod naslovom *My native Land* (Moja rodna zemlja), kjer opisuje prav to borbo v Jugoslaviji med Titom in Mihajlovičem, pa slovenske razmere... vse s stališča partizanske borbe (čeprav je dobival podporo od Fotičevega ministrstva...). „Po oktobru 1943 sem poslal 800 izvodov vsem važnejšim ljudem širom Amerike, posebno v Washingtonu. Prejel sem že na stotine pisem teh važnih ljudi...“ Prav tako delavnost pripisuje Adamiču Anna P. Krasna, ki je bila tedaj zaposlena v Uradu za vojne informacije (oddelek za kratkovalovne oddaje za Evropo) v članku Spomin na Adamiča med vojno (Izseljenski koledar za l. 1978/323). Pravi, da je A. prijatelj z Wallaceom, vodil je njegovo kampanjo za predsednika. Šest mesecev je nepretrgoma živel v hotelu Shelton v New Yorku in pisal noč in dan... Med vojno je bil tudi imenovan za posebnega svetovavca State Departmenta, ker „sta Roosevelt in njegova žena poznala njegova dela“ (str. 325).

Na shodu SANS-a 14. nov. 1943 je Adamič v velikem govoru omenil vso to ogromno delo za Tita in njegovo gibanje „ko sem noč in dan seznanjal uradne ljudi v Washingtonu in časnike in radiogovornike v New Yorku, kaj je resnica v Jugoslaviji in Sloveniji, in kaj je laž...“ Tedaj je nastopil posebej proti „beli gardi“ v Sloveniji, pa grozil Kreku in Snoju, „naj ostanejo v izgnanstvu... sem zato, da se oni in njihovi ljudje ne vrnejo v domovino, in če se, da ne ostanejo tam živi, ako se ne bodo mogli opravičiti pred revolucionarnim... narodom...“ itd. itd. (O tem govoru je bilo že govoreno v našem listu 20. in 27. maja 1976.) In tudi o tem, kar je Adamiču odgovoril v Amer. domovini p. Bernard, kar je izšlo potem ponatisnjeno v posebni angleški knjižici *Shall Slovenia be Sovietized*. Tam so posebno podčrtani stavki, ki jih je Adamič govoril ali zapisal o tem, da „je OF pripravljena na sovjetizacijo... da je tudi on zato, če Stalin sovjetizira vso vzhodno Evropo...“ Linija Kardelja.

In „Timotej“, ki z našega pogleda označuje ta govor, pripiše: „Adamičev uspeh je bil velik.“

ZVEZA S KOMUNISTI

V kakšni zvezi je bila z njim ameriška subverzivna struja, kakor smo jo označili prej?

L. F. Budenz, nekdanji urednik komunističnega glasila *Daily Worker* do l. 1945, ko se je odpovedal „komuni-

stični veri“ in se povrnil h katolištvu, je napisal svoje življenje v knjigi „Esta es mi historia“ (To je moja zgodba), ki jo imam v španščini. Že v njej je napisal stavek (str. 140): Žalostno je, da se je moj dobri prijatelj Louis Adamič dal potegniti (v takratni gonji proti Ircem), da je tudi on napadel Iree in katoličane v svoji najnovejši knjigi *Nation of Nations* (Narod narodov). Čeprav ni komunist, je Adamič zvesto služil več let namenom Partije, največ po mojih nasvetih in navduševanjih. To je ena od stvari, ki se jih zdaj kesam. Vpliv, ki sem ga izvajal nad njim, je dajal rdečkasto barvo njegovim mislim.“

Ameriška domovina podaja v svojem uvodniku 2. dec. 1948 povzetek Budenzovega članka, kjer on sam opisuje to razmerje do Adamiča. Ne imenuje ga po imenu ali vsak ve, o kom je beseda. — Že proti koncu leta 1942 je vodja KP - ZDA, Mr. Jack Stachel določil, da mora Budenz vzeti na piko znanega pisatelja. „Jaz sem bil določen, naj tega pisatelja „vzgojim“ in ga pridobim za partijske koristi in službe. Za kaj? Komunistični izbor ga je izbral za agenta, ki naj prodaja ime maršala Tita, ameriškega ljudstvu in javnemu mnenju. Tedaj so kom. voditelji smatrali, da je ta pisatelj strokovnjak v zadevah Balkana, ker se je njegovo ime imenovalo večkrat z različnimi misijami in visokimi službami, ki se bodo delile v Evropi po vojni. Njegovo ime je imelo neko težo in sloves med Amerikanci.“ Tako je govoril Budenz: „Poročila naših ljudi v najvišjem strateškem uradu pravijo, da je mož nekaj hud na Roosevelta. Pričakoval je namerice, da bo imenovan za nekega neoficialnega ambasadorja v svoji rodni deželi, pa se to ni uresničilo. Sedaj je pravi čas, da se ga prime.“ (Moja opomba k temu: dr. Krek mi je osebno razlagal, ko sem ga vprašal, zakaj je kot politični voditelj stopil v državno službo, ko je sprejel mesto v Vojnem svetu za Sredozemlje v Alžiru z naslovom veleposlanika. Krek mi je rekel: „zato, ker so na to mesto hoteli poslati Adamiča. In predstavljaj si, kaj bi ta s tega mesta mogel škodovati Slovincem. Samo tukaj, sem mislil, lahko še kaj storim za Slovence, da jih obvarujem hujšega“).

Budenz je prevzel to nalogo KP za ZDA in jo izvršil. Kako?

Vedel je, da je Adamič že l. 1934 javno povedal, „da je SZ dosegla naj- (Nad. na 2. str.)

SVET SE TRESE. . .

...VENDAR LJUDJE MIRNO SPIJO

Toliko pretresljivih dogodkov doživlja svet vsak dan. In če malo pomislimo, bi marsikateri od teh lahko pomenil tisti novi veliki izbruh, ki bi bil zadnji pečat sedanjega človeštva. Poglejmo le tri dogodke tega tedna, ki nam kažejo, kako rado hodi človeštvo po noževi ostrini.

V četrtek 26. julija je francoski predsednik Valéry Giscard d'Estaing objavil, da Francija že poseduje nevtronsko bombo. To je posebne vrste stroj, ki ima to prednost, da kot atomska bomba uniči, požge in razkroji vsak živ organizem na mestu, kjer se razleti, a ne podere hiš in ne poruši stavb. Tako preživelim v nevtronski vojni ne bi bilo treba pozidavati, nihče ne bi ostal brez strehe, nihče brez zavetja. Vprašanje je, če bi kdo ostal pri življenju. . .

Moderna tehnika je vsekakor popolnoma dehumanizirana. Ta razdeljalna tekma je pripeljala do dejstva, da se bolj spoštuje stvari kot pa življenje. Koliko raziskovanj da le zavarujejo imetje, medtem ko pobijajo ljudi. Je to znani in strašni „žarek smrti“ o katerem je fantazija raznih pisateljev razlila litre tinte. Tragikomična bi bila ob tem zahteva, naj vendar iznajdejo bombo, ki bo rušila in razdirala, pa obvarovala pri življenju in zdravju ljudi.

V tekmi za iznajdbo nevtronske bom-

NEKAJ POGLEDOV. . .

(Nad. s 1. str.)

važnejše uspehe, ki so po vsem, kar pisatelj vednost in znanje premore, med najodličnejšimi činitelji novega časa. „Vendar je takrat bil ta pisatelj še zelo naklonjen vojaškemu pokretu Draže Mihajlovića, kar je komunistom hodilo narobe.“ Zato je tu moral Budenz zastaviti vsa svoja prizadevanja. „Že na prvem sestanku je pisatelj sicer povedal, da gleda prijazno na komunističen pokret, a rekel je, da ne bi mogel postati vpisan član komunistične partije.“ Budenz mu je seveda takoj zatrdil, da tega ni treba in da tega niti ne želi od njega. Razložil je pisatelju, da bo mnogo več koristil komunistom, če bo „nevtralen in neodvisen“. Glavna potrebna reč je, da pisatelj pride v komunistično družbo in da tam zve vse resnico o komunistih in Titu. Na vse to je pisatelj pristal. Prihajal je redno na sestanke z Budenzom in kasneje prišel v družbo glavnega komunističnega agenta med Slovani v Ameriki A. Landija. In uspeh, še konec leta 1942 je imel pisatelj svoje mnenje o Mihajloviću, toda čez nekaj mesecev je že krepko oral za Tita in klevetal Mihajlovića pri vsaki priložnosti. Odslej je eden glavnih, če ne kar prvi tiskovni agent za Titovo diktaturo. Vso svojo moč in vpliv je uporabil, da je zmaneviral Ameriški Slovanski kongres v komunistično fronto.“

Tako poroča Budenz po pisanju Ameriške domovine.

Vinko Žitnik — pesnik

Vinka Žitnika smo poznali vsi, ki so kdajkoli bili v Slovenski hiši na Ramon Faleonu: ali je čez dan čistil stopnišča, ali pa je bil v cerkvi, v noči pa je v svoji podstrešni sobi prebral najnovejše knjige ali pa pisal — pesmi. Zaprtil je zabojček rokopisov z več kot dvajsetimi rokopisnimi zbirkami, pesmi pa gredo v tisoče. . . Tako pravijo. Občinstvo je poznalo dobro Žitnika kot pobožnega človeka, naravnost asketa, resnično: bil je „služabnik služabnikov“, predvsem pa svojega Boga. Toda malo ljudi je vedelo, da je ta pobožni, ponižni človek bil tudi pesnik, ki se je mnogo pojavljal v slovenski publicistici.

Rojen je bil 27. 3. 1903 v Grosupljem. Kakor berem v Zborniku grosupeljske občine iz zadnjih let, kjer je opisano nekdanje prosvetno delo v vasi, so bili bratje Žitniki stebri tedanjega prosvetnega dela: Vinko je nastopal kot igravec, pisec deklamacij in celo igre, ki jo je sam režiral. Toda ni mu bilo dano priti do višje izobrazbe. Postal je orožnik, ki pa je nenehno stremel po samoizobrazbi. Po odlikovanju za zvesto službovanje so ga poslali v podoficirsko orožniško šolo, ki jo je dobro izvršil in v zadnjih letih pred vojno postal celo

be sta bili zapleteni ZDA in ZSSR. Pa se je ena kot druga država nekoliko obotavljala. Francija je prehitela obe, in sedaj bodo pač v kratkem tako Amerikanci kakor Sovjeti objavili, da imajo tudi oni strašno orožje. Giscard je pa povedal, da se bo leta 1982 ali 1983 Francija odločila, če bo to orožje tudi v seriji izdelovala.

Afganistan naprej gori, medtem ko ves zahod, in del vzhoda zahteva od Sovjetov, naj se umaknejo. Tistih deset tisoč, ki da jih ZSSR umika, pa je bila prava prevara. Sovjeti še naprej pobijajo in morijo, požigajo in posiljujejo po Afganistanu; to je edina resnica, krvavo žalostna resnica.

Tajska pa je, spričo vietnamskih vdorov na njeno ozemlje, zaprosila ZDA za orožje. To orožje bo tudi prejela. In čeprav izgleda, da vietnamski oddelki vdirajo v Tajsko, da preganjajo in pobijajo kamboške begunce, ni izključno, da ne nameravajo pravo invazijo. Bo nastal novi Vietnam na daljnem Vzhodu?

Svet pa medtem mirno spi. Pa go-tovo ne zaradi tega, ker bi imel mirno vest. Razna mamila in slične iznajdbe tkim svobodnega sveta k temu pripomorejo.

Papež: mož našega časa

Te dni sedanji sveti oče Janez Pavel II. potuje po Braziliji. Je to že sedmo potovanje, odkar je Karel Wojtila prišel na Petrov sedež. Znova ga sprejemajo milijoni, on pa ljubeče govori množicam, jih vzpodbuja k veri in zaupanju v Boga in izpolnjuje Kristusov mandat, naj pojde po vsem svetu in uči vse narode.

V tem učiteljskem poslanstvu pa je par dni pred odhodom potrdil dokument o evtanaziji, katerega je pripravila vatikanska Kongregacija za vero, katere vodja je hrvaški kardinal Franjo Šeper. V tem dokumentu Cerkev analizira pravico človeka do mirne smrti, pravica katero ogrožajo razne moderne zdravniške tehnologije, še ne dobro potrjene ne upravičene. Človek ima pravico do „blažene smrti“ v okvirju ljubezni in lastne zavesti. Dokument tudi govori o neopravičenih ogromnih stro-

Bolivija po volitvah — pred volitvami

Gospa Lidija Gueiler je preteklo nedeljo doživela najsrečnejši dan v svojem življenju: Bolivijci so volili. Ona, kot začasna predsednica, je izpolnila najtežje delo, državo je pripeljala do volitev.

Seveda s tem še ni rečeno, da se je mir vrnil v državo. Nobeden od kandidatov ni dosegel absolutne večine, tako da bo sedaj moral kongres odločiti, in imenovati novega predsednika.

Največ glasov je prejel vojski najbolj antipatični kandidat, sredinski le-

MEDNARODNI TEDEN

IRAN se zvija v težkih notranjih problemih. Sedaj je predsednik Bani Sadr odstavil vrsto vojaških vodij, da je ojačil svoj položaj. To je storil z „blagoslovom“ ajatolaha Homeinija. A to zaslabo mu Homeini lahko vsak trenutek umakne, zlasti v predsednikovem spopadu z večinsko Iransko republikansko stranko, katero vodi muslimanski kler in ki vodi ostro kampanjo proti Bani Sadru.

CARTER je zaključil svojo potovanje po Evropi. Potem ko je v Jugoslaviji zatrdil, da mora svet (sovjetski?) spoštovati Titovo zapuščeno, je potoval še v Španijo in na Portugalsko. Kar se tiče zunanje politike, je bilo njegovo potovanje uspešno, a doma je njegov prestiž na isti nizki ravni kot prej. In kot kažejo ankete, če bi bile predsedniške volitve danes, bi ga Reagan krepko potolkel.

P O P R A V E K

V številki 25 dne 26. junija v članku na 2. str. „Med knjigami in revijami“ se v 3. stolpcu, vrsta 25, stavek „O duhovniški in bogoslužni izdaji“ bere pravilno „i z j a v i“.

skih uporabljanih v edini namen nenehno podaljšati vegetativno življenje bolnika.

Prav tako učiteljsko pa je sveti oče pred dnevi, ob priliki dvajsetih mesecev papeževanja govoril zboru članov vatikanske kurije, kardinalom, škofom, duhovnikom in laikom. Tam jim je razložil zlasti svojo skrb za sodobno družino, katero ogrožajo mnoge nevarnosti: to so smrtonosni bacili, včasih civilno zakonjeni, kot je svobodna ljubezen, splav, razporoka, protisopčetna sredstva itd. Prav zato je snov debat bodoče sinode problem sodobne družine.

Papež je tudi pozival katoličane, naj posebej sprejmejo in priznajo dogmo papeževne nezmotljivosti, ki je „dar, ki prihaja iz višav“, in svaril teologe, naj prepustijo Cerkev, da ona pove kaj je prav in kaj je zmotno.

vičar in bivši predsednik Siles Zuazo, ki je dosegel okoli 33 odstotkov oddanih glasovnic. Precej daleč za njim je bivši vojaški predsednik Banzer, ki je pa napredoval v primerjavi s prejšnjimi volitvami, in dosegel 19 odstotkov. Sledi Paz Estensoro s 15 odstotki, Quiroga Santa Cruz z 10 in ostali kandidati, ki so si razdelili odvisne procente.

Bolivija se sedaj nahaja v podobni situaciji kot po prejšnjih volitvah. Tedaj tudi nihče od kandidatov ni prejel absolutne večine, kongres pa se ni mo-

prepletano do virtuoznosti, pa je obstalo težko na težki zemlji.

V begunstvu je bil v italijanskih taboriških in pesmi iz tega časa je priobčeval v Svetu in domu že pod imenom Budnik, in njegova pesem je postajala čim bolj „budniška“, navdušujoča, vzpodbujajoča v narodnem in verskem oziru. Pa je vzbudila zanimanje tudi pri rimskih sestavljalcih Naše pesmi. Tedaj je — po ne vem kakšni usodi — padel v italijansko koncentracijsko taborišče na otoku Lipari, kjer so bili večinoma internirani politični „zločinci“. Ko se je rešil kazenskega taborišča se je naselil v Buenos Airesu. Tu je bil najprej zakristan na sedežu misijonarjev (CM), potem pa so ga poklicali v Slovensko hišo, da je prišel bolj v stik s kulturnim življenjem emigrantov, ki ga je zvesto spremljal. Tudi odslej je mnogo pisal v vse zdomske in zamejske katoliške liste (v Argentini, Kanadi, Avstraliji, Koroški in Primorskem) pod različnimi psevdonimi (Budnik, Gosposvet-ski, Goradz, Oroslav, Ozarnik...). Po imigraciji ni več pisal pod svojim pravi imenom (kakor, da se je zaobljubil na brezimnost), le v zadnjih letih je prišel spet kot Vinko Žitnik v Medboje. Pa tedaj je bil že bolan na arteriosklerozo, kar mu je pospešilo upokojeitev, ki jo je preživljal pri bratih. Toda poezija, ki se mu je razrastla v bohoten pridelek

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Če bi hoteli z enim samim stavkom povedati kakšen je trenutni politični položaj v Argentini, bi lahko uporabili besede notranjega ministra generala Harguinduguyja, ki jih je izgovoril pretekli teden. Dejal je: „Nasprotniki so pričeli igro motenja vlade“.

S sedanjo vlado lahko soglašamo ali ne, vendar dejstvo je, da se je par tednov nazaj pričela splošna ofenziva na vladne pozicije. Te ofenzive se udeležujejo praktično vsi politični sektorji, in seveda tudi gospodarske ustanove.

Ni dneva, ko ne bi kaka skupina objavila svojih kritik na gospodarsko delovanje vlade, pa tudi ni dneva, ko ne bi časopisi poročali, o realnih težavah tega ali drugega gospodarskega sektorja. Kovinska industrija, tekstil, poljedelstvo ali živinoreja, vsi tarnajo, vsi zahtevajo od ministra naj v to ali drugo smer spremeni gospodarsko politiko. Tudi frigerifiki so pretekle dni objavili položaj tega sektorja, in iz poročila je videti številne težave, podjetja, ki so pred konkurzom in druga, ki se zvijajo v dolgovih in težavah. Izjema izgleda da je le avtomobilska industrija, pred časom najbolj prizadeta.

Da je bil kozarec poln, je te dni gospodarsko ministerstvo objavilo podražitve energetskih, telefonskih, vodnih in drugih tarif, ki se sučejo med štirimi in dvanajstimi procenti. Ta povišanja, sicer pričakovana, saj vlada redno poviša tarife vsak mesec, ali na dva meseca, so gotovo zelo negativno vplivale na ljudi. Težave, ki so realne in katerih ni kriva sedanja vlada, se vlečejo le predolgo, da bi ljudje zlahkoto sprejeli razne razlage, ki so jim tuje; čeprav jih zaslanjajo verodostojne gospodarske teorije.

Udeležba brez udeležbe

Zahodna Nemčija se je pridružila bojkotu olimpijskih iger, ki bodo kmalu začele v Moskvi. Zahodno-nemški športniki bodo ostali doma.

Kljub temu, pa je Zahodna Nemčija že odnesla lepo olimpijsko zmago. V tekmi s Francoskimi in Japonskimi ponudniki ji je uspelo, da so njena podjetja zgradila novo moskovsko letališče za Olimpiade „Tšcheremitewo II“ za dve-sto milijonov nemških mark, kar je vsekakor lep olimpijski pokal. Poleg tega ima Zahodna Nemčija še 21 pogodb z sovjetskim olimpijskim odborom za razne dobave za olimpijado. Tudi s temi pogodbami je zmogala v konkurenci s Francozi in Japonci. Zah. Nemčija je dokazala, da lahko olimpijske igre bojkotiraš, pa si kljub temu na njih prisoten na zelo koristen način.

gel zediniti o nobenem, in so imenovali za začasnega predsednika moža, ki ni bil predsedniški kandidat, Guevara Arze, katerega so potem vojski strmoglavili, naker je Kongres imenoval gospe Gueiler. Se bo to pot ponovila ta storija?

toliko rokopisnih zbirk, je postala še bolj umetelna, in grajena, čutiti je, da mu pesem izhaja iz pripovedne misli in da jo razvija po sili rime bolj kot notranje inspiracije. Iz „žitnika“ slovenskih vasi in polj, je ostal „budnik“, pripovednik najvišjih idealov, ki so mu bili vedno Bog, domovina in dom. Imel je kleno besedo in ni nikdar padel v diletanstvo, pač pa v navdušujočo izumetničenost. Kot tak je pomemben za duhovno rast in orientacijo slovenske emigracije. Duhovno branje. Prepričan pa sem, da bi se iz njeovega celotnega pridelka dala sestaviti tudi svojsko pesniška zbirka.

Kot ob odprtem grobu naj tudi te spominske besede sklenem z njegovimi močnimi verzij:

Glej, zadnji krajec vstaja, zvit kot ovna krivi rog, okrog vasi stoje kozolci, težki kakor sloni, obstali v mrtvem miru so vsi gibi in zagoni, nad zemljo, potopljeno v noč, molče se sklanja Bog. Zdaj čas je molka in miru, oddiha in počitka. Zaspil še ti sladko to noč, o duša trudna, bridka. . . Vsi gibi spe. . . samo srce se Bogu odpira. . .

Kljub vsemu temu je gospodarski minister, dr. Martínez de Hoz, optimist. Napovedal je vrsto postopnih sprememb in ukrepov do prihodnjega leta 1981. O sedanjih težavah pa je izrazil, da so pač posledica raznih nasprotnih okoliščin. Očividno se kaj malo ozira na kritike, nekatere iz precej visokih forumov.

Tako so ga preteklo soboto napadli radikali. Vrsta radikalnih ekonomistov se je sestala na zborovanje, ki je trajalo ves teden. Ob zaključku so objavili obširno poročilo, v katerem analizirajo sedanje gospodarsko in socialno stanje: težak položaj industrije, nizka kupna moč delavskih plač, zunanji dolg in nizka domača produktivnost, inflacija te podobno. V drugem delu poslance pa predlagajo ukrepe, ki naj bi državo rešili sedanjih težav. A formulacija teh ukrepov je le vse preveč teorična. Ista je, kot smo jo vedno našli v programatičnih točkah skoro vseh političnih strank, ki so tekom let imele priliko izvajati jih v praksi, pa nobena ni uspela. Peronisti, radikali desarrolisti, celo liberalci (po Alsogaraju kot ministru) so skušali najti rešitev argentinskemu problemu, pa zaman. Je verjeti, da bi to v bodoče uspelo, če je v preteklosti propadlo? In še; kaj naj se naenkrat ustavi vsa javna dela, ki so temelj bodočemu razvoju, da se doseže ravnovesje državne proračuna? So stvari, ki so na tej višini argentinskega procesa neverjetne. Kot dejstvo, da je ta teden tudi dr. Gomez Morales ostro kritiziral vladno gospodarsko politiko, potem ko je sam za časa peronistične vlade grmovito propadel kot gospodarski minister.

Peronisti kot ustanova pa so naslovili tudi preteklo soboto na narod poslanico, v kateri govore o „politično socialnem in duhovnem razkroju domovine“, in pozivajo ves narod na obrambo. To pa že presega vse, kar bi si človek dovolil misliti, in spada že na področje politične fantastičnosti. Le malo spomina je treba imeti, pa se najdemo v letih korupcije in resničnega razkroja, ko sta pod peronisti država in narod stala pred konkurzom. Vojaška vlada v številnih namelih ni uspela, a nihče, s trohico spomina in dostojanstva, si ne more želeti povratka v mesec pred marcem 1976.

Ob koncu ta neverjeten dokument govori o atomizaciji in oslabitvi delavskih organizacij, „ki so hrbtenica narodnega in krščanskega gibanja; posledica tega bo vrnitev v dobo, ki je bila ugodna področje za razširitev ekstremizma, dialektičnega materializma in liberalnega ekstremizma, oba razkrajajoča in brezverska, masifikacijska in egoistična, kakor nas uči naša katoliška Cerkev.“

Vprašanje je, ali je peronistično gibanje vedno upoštevalo nasvete in napotke ter učiteljstvo katoliške Cerkve. Znano je, da je peronizem praktično od leta 1948 dalje imel probleme s Cerkvijo, s katero je okoli leta 1954 boril oster boj, ki je povzročil tedanji Peronov padec. Prav tako ni bilo razmerje idealno za časa zadnje peronistične vlade, čeprav takrat ni prišlo do vidnejših nasprotij. Dejstvo je, da se doslej nobena vlada ni dosti ozirala na mnenje katoliške Cerkve, niti sedanja vojaška ne, čeprav izgleda obratno. Sploh je tradicija, da se argentinske politične stranke, najsi bodo levičarske ali desničarske, ene in druge prežete z liberalizmom, požvižgajo na mnenje Cerkve, in ga upoštevajo le v toliko, v kolikor koristi njih namenom.

Sedaj je pač čas, ko peronizem znova išče prijaznega odnosa s Cerkvijo. Zato je tudi nastal tak vrvež, ko je posebna komisija za svečanosti ob novi obletnici Peronove smrti, izdala Cerkev sovražno objavo, češ, da nočejo brati maše za Peronovo dušo. Pravzaprav so se preminogi župniki ustrašili, da se bi cerkve spremenile v pozorišča političnih mitingov. Po tej objavi pa je takoj poskočilo vrhovno peronistično vodstvo in skušalo pokriti ves škandal. Zlasti pa so peronistični veljaki hitro in glasno zagotovili, da ni, in ni bilo nasprotja med peronizmom in Cerkvijo. Mladinska peronistična veja pa je šla še dalj. Pred dnevi je podala izjavo, kjer obtožuje, da je bil komisija za počastitev Peronističnega spomina „infiltrirana od liberalcev in marksistov“, katerih namen naj bi bil osovražiti Cerkev s peronizmom. Od tam polemična izjava. Pač, vsak po svoje. . .

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Komisija za informacije pri SIS je izdala brošuro o položaju verskih skupnosti v Sloveniji. Izšla je v slovenščini, srbohrvaščini, nemščini in angleščini, španski prevod pa še pripravljajo. Delo piše 28. maja, da bo „koristno služila domačim in tujim časopisom in RTV, pa tudi zdamskim društvom in aktivistom“...

SLOVENJ GRADEC — V tovarni usnja se je istega dne kot v Novi Gorici prav tako zastripilo z „družbeno“ hrano nad 100 delavcev, vendar je hujše obolelo le 19 delavcev, ki so jih zdravili v slovenjgraški splošni bolnišnici.

MURSKA SOBOTA — Pokrajinska in študijska knjižnica je v gradu pripravila razstavo del jezikoslovca Jerneja Kopitarja. Razstava je posvečena Kopitarjevi 200-letnici rojstva.

KRANJ — Umetnik France Slana je v Dupljah pri Kranju v stari kmečki hiši razstavil slike iz zadnjih petih let. To so sedaj precej surrealistične slike, ki se kar podajo v stari hiši, ki je bila do leta 1832 še grad. Ko je ta tedaj pogorel, so ga znižali. Pred leti so hišo hoteli podreti, pa se je našel nek Ljubljčan, jo kupil in začel odkrivati stropnike in oboke in hišo prenovil in ji dal staro patino, v kateri Slanova dela kar lepo učinkujejo.

LJUBLJANA — Slovenska filharmonija je pod taktirko Uroša Lajovca na koncertu 30. maja zaigrala Žebretra „Suito za mali orkester“, potem pa poleg drugih del še slovite Dvoržakove „Slovenske ples“.

HRASTNIK — Zastripitve s hrano v Sloveniji niso redkost. Tako so se v Hrastniku s kremnimi rezinami zastripili kupci, sedem jih je moralo v bolnišnico. Oblasti raziskujejo vzroke zastripitve...

KOPER — Izkušnje z zastripitvami hrane v Novi Gorici in Slovenj Gradcu skušajo uporabiti v Kopru. Zato so organizirali „sanitarni posvet“ in „poučili“ udeležence, kako je v takih primerih treba ukrepati. Skratka, v Kopru so tudi napovedali oster boj proti vsem, ki bi morda radi „gobjili in vzgajali“ katerokoli od 2.000 vrst salmonel, povzročiteljic zastripitve...

LJUBLJANA — Posvetovanje o prometni varnosti so imeli v Ljubljani 2. junija. Ugotovili so, da se skoraj polovica prometnih nesreč zgodi, ko ljudje prihajajo na delo in odhajajo domov. Poleg tega je zanimiv podatek, da je na slovenskih cestah 58 odstotkov vozil, ki zaradi raznih tehničnih pomanjkljivosti ne bi smeli na cesto. Pravijo tudi, da bi drseči delovni čas precej izboljšal prometno varnost, saj vozi samo v Ljubljani ob delovnih konicah 170 avtobusov, med 7,30 in 14. uro pa jih polovica stoji v garaži. V Mariboru pa „počiva pet do šest ur na dan 100 avtobusov od 180“.

JESENICE — Na Jesenicah so v železarni v prvih petih mesecih letošnjega leta naredili za kupce 16.000 ton izdelkov manj, kot so načrtovali. Jekla

je bilo premalo tudi za lastna podjetja železarn. Razmišljajo, kako povečati produkcijo, ker je delavcev dovolj, toda odsotnost z dela je izredno visoka — kar 25 odstotkov!

ZAGORJE — Na reviji slovenskih mladinskih zborov, ki je bila 1. junija, je nastopilo 55 pevskih zborov z več kot 4.000 pevci. Kritiki pravijo, da je kakih 30 zborov pokazalo nadpovprečno kakovost.

MARIBOR — Nov otroški vrtec so zgradili v Gledališki ulici. V njem bo prostora za 136 otrok. Za zidavo in opremo so porabili 23 milijonov dinarjev.

BEGUNJE — Na Krpinu so turistični delavci iz Begunj organizirali „Amatersko melodijo 80“, nastopilo pa je okoli 50 gorenjskih harmonikarjev — amaterjev.

KRŠKO — Posavska pevska zveza je 1. junija priredila osmo srečanje pevskih zborov iz Brežic, Krškega in Sevnice. Sodelovalo je 19 pevskih skupin s 400 pevci.

LJUBLJANA — Banke v Sloveniji se borijo z nelikvidnostjo, kajti poslabšala se je plačilna sposobnost gospodarstva. Veliko bank ima tudi težave, ker so v prvih petih mesecih razdelile kredite, ki so bili planirani za prvo polovico leta.

STARI TRG OB KOLPI — V Starem trgu ob Kolpi so 1. junija imeli „občinski praznik“. Ob tem so krajanje ugotovili, da bodo kraji ob Kolpi bolj napredovali, če bo Union iz Zreč postavil v tem kraju pred leti objubljeno podjetje, če bodo zgradili pred leti objubljeni most čez Kolpo, če bodo modernizirali cesto in še celo vrsto „čevčev“ so našli.

Umrlji so od 28. maja do 2. junija 1980.:

LJUBLJANA — Anton Gašperin, 61, up.; Anton Stifter, 85, borec za sev. mejo; Matija Simončič; Režka Ferko, up., 84; Vladimir Memon, prof.; Marija Kranjc r. Istenič, up.; Vladimir Može, up.; Alojz Palek, up.; Minka Sveže r. Švajger; Avgust Grošelj, up.; Zinka Jankole r. Daneu; Rudolf Bernik, up.; dr. Jože Sem, up. pravnik; Marija Magister r. Traven;

RAZNI KRAJI — Jernej Drogenik, 88, Kačji dol; Jože Klemenčič, up., Sebenje; Albin Šušteršič, up. mlinar, Domžale; Alojzija Habjan r. Novljan, 88, Veliko Mlačevo; Anton Remškar, žel. up., Cesta v Vipavski dolini; Francka Marcen, up., Prevorje; Ljubo Alič, up., Zador; Slavko Rosulnik, up., Domžale; Miro Vodeb, ing. stroj., 70, Maribor; Karel Sekolec, up. veterinar, Maribor; Alfonz Hočvar, Domžale; Marija Bor r. Vene, Krško; Mara Mihorko r. Komavli, up. uč., 91, Maribor; Martin Burkeljč, up. žel., 88, Zalog; Franciška šink r. Volčič, up., Kranj; Edvard Pečenko, 50, Preserje pri Braniku; Pavel Moškrič, žel. up., 81, Večve; Franciška Grum, Spodnja Slivnica; Anica Škrbinec, Šentvid-Lj.; Fanika Bukovec, Soteska; Apolonija Kunovar roj. Urbanc, Savlje-Ljubljana; Ivanka Dolenc, up., Postojna; Albin Kanc, 77, Ovsišče; Ivan Lisjak, gostilničar, Gmajna-Hrušica; Franci Močnik, šentjur pri Celju; Terezija Gabrijele Jenko, karmeličanka, Mengeš; Vane Juvanc, frizer, 51, Trebnje; Gvido Carman, Sodražica.

SLOVENCİ po SVETU

TORONTO — KANADA

RAZGIBANA POMLAD

Kot vsaka pomlad, je tudi letošnja živahna. Mladi pari se povezujejo, stopajo pred oltar v zakon, vabijo na ohceti, da je sobota za soboto v slovenskih dvoranah prekipevajoče življenje mladih in starejših, ki se v veselju in radosti zbirajo okoli novoporočencev. Te ohceti so postale poseben činilec slovenstva, kjer se poživlja vez skupnosti in nastaja nova sila prijateljstva ter dobrega poznanstva. Starejši spoznavajo, da jim pred očmi doruča in dozoreva nov rod, ki prevzema njihovo mesto v družbi.

Za farno občestvo je važen dogodek, ko pride med ljudi krajevni škof, kar se navadno zgodi ob času birne. Pri Mariji Pomagaj je bilo birmovanje v nedeljo 20. aprila. Prišel je slovenski škof dr. Lojze Ambrožič in podelil zakrament modrosti in hrabrosti 37 slovenskim otrokom. Bile so to male binokosti za novo rast božjega kraljestva, nov kvas v slovenski skupnosti. Tudi pri Brezmadežni s čudodelno svetinjo so imeli take binokosti, ko jim je 18. maja škof Lacey birmal 98 mladih faranov.

Prva obhajila, zaključki slovenskih šol, poroke in ohceti, to so vsakoletni prazniki mladine. Z njo pa praznuje tu-

di starejši rod. Ob teh praznikih se sam vrača v spominu v mlada leta, utrjuje v sebi, kar želi, da bi otroci ohranili in se ob njih sam duhovno bogati.

Višek letošnje pomladne aktivnosti pa je bil 31. maja, ko je škof dr. Alojzij Ambrožič v slovenski cerkvi Brezmadežne posvetil v mašnika slovenskega mladeniča. Gospodov duhovnik je postal g. Tine Batič, ki je naslednjo nedeljo 1. junija zapel v isti cerkvi prvo novo mašo. Pridigal mu je njegov rojak urednik „Družine“ dr. Drago Klemenčič. Novi mašnik, je član misijonske družbe Lazaristov, sin sončnega slovenskega Primorja. Matij, brat in sestra so novomašniku stali ob oltarju.

Ko se je polna cerkev z novim mašnikom Bogu zahvalila in se mu poklonila je nato prejela njegov blagoslov. K novomašniku kosilo se je zbralo v dvorani 600 gostov s prijatelji in sorodniki novomašnika. Po kosilu so se vrstili nagovori. Vse bi lahko strnil v en sam stavek, v eno samo željo: Bog daj, da bi bil novomašnik na svoji življenjski poti srečen duhovnik, v čast Bogu in v blagor ljudstvu.

ŠE SREBRNA MAŠA

Bilo je v nedeljo 5. junija 1955., pol leta po blagoslovitvi prve slov. cerkve v Torontu — Marije Pomagaj —, ko je

BLAGOSLOVITEV TEMELJNEGA KAMNA NOVEMU DOMU V MENDOZI

Ob zadnjem dokaj občutnem potrebu v Mendosi so dosti trpele tudi starejši mestni stavbe, zlasti takšne iz nepečenih zidakov (adobe). Mestna občina je bila tedaj prisiljena, da seže iz občin varnostnih razlogov po resnejših ukrepih. In tako je zadela usoda tudi stavbo našega Doma, da mora v določenem roku — izgniti, ker je pač doslužila. Predpisi so še poostreni za hiše, ki so določene za številnejše zbiranje ljudi. Morali smo torej mendoški Slovenci ugrizniti v to lesnico in začeti hočeš-nočeš misliti na — nov Dom. V gospodarskih okoliščinah, v katerih pač živimo zadnje čase, bi skoraj dejali, da smo šli „boj bojvat brez upa zmagati“...

Pa vendar! — Pod pritiskom razmer smo se osvetlili! Naš agilni društveni odbor je zastavil vse sile in arhitekt Božidar Bajuk je vzel v roke svoje risarsko orodje in — računalo. Dokler ni prišlo do proračuna, je šlo vse v najlepšem redu; a tu se je pa ustavilo. Toda — trdna volja vseh je doslej premagala tudi to zapreko.

In tako smo v nedeljo, 1. junija prišli do slovesnega dogodka — blagoslovitve temeljnega kamna.

Zavedli smo se resnice psalmista, ki poje: „Če gospod ne zida hiše, zaman se trudijo zidarji“.

In začeli smo dobesedno z lastnimi rokami; staro in mlado, možje in fantje so zagrabili za kramp in lopato in začelo se je...

Toda — da bo stavba mogla uspešno rasti, smo ob temeljnem kamnu poklicali na pomoč nebeški blagoslov. Saj ima načrt novega Doma namen, da služi Bogu v čast in slovenstvu v ponos in slavo!

V nedeljo, 1. junija smo se najprej zbrali k maši v naši doseđani dvorani. Videli smo, kako zares je nujen novi načrt. Saj je premnogo navzočih moralo sodelovati pri svetem opravilu stoji ob straneh in ob vhodih.

Slovesnost se je vršila vprav na dan spomina naših junaških žrtcev iz dobe najtežje slovenske tragedije, rdeče revolucije. Kri mučencev — seme krščanstva... Zavedli smo se: kri slovenskih mučencev — seme slovenskega krščanstva. Saj smo polagali in blagoslovljali temeljni kamen slovenstvu in daljni Mendosi v izpričanje zvestobe Bogu in slovenskemu narodu! — In v izpričanje „Slovenije v svetu“!

Med mašo je imel naš dušni pastir g. Jože Horn priložnost nagovor, v katerem je poudarjal med drugimi, naslednje misli:

Ljubezen nas priganja. Najprej ljubezen do nas samih, ki hočemo in moramo živeti, ne samo vsak zase, marveč tudi vsi skupaj, ker smo ena družina.

Ljubezen do vsega slovenskega naroda, ki je ena božjih dobrot, izkazanih človeštvu.

Ljubezen do naših bratov in sestra v domovini, Sloveniji, katerim želimo, da bi mogli kakor mi, svobodno in brez ovir in težav po slovensko in krščansko trgovati s talenti in darovi, ki so jih prejeli od Boga.

Ljubezen do naše mladine, do naše besede in pesmi, vse to kot najvidnejši izraz Slovenije v svetu.

In ne nazadnje tudi ljubezen, hvaležnost in spomin do vseh tistih bratov in sestra, ki so pred 35 leti žrtvovali svoje življenje in s svojo krvjo namočili slovensko zemljo, ko jo je najhujši sovražnik — komunist — hotel do kraja uničiti, pa mu to po božji dobroti ni bilo v celoti dopuščeno, čemur smo mi tudi jasen in kričeč dokaz.

Med svetim opravilom so menjaje prepevali pevski zbor in vsi navzoči.

Po sv. maši so navzoči zajtrkovali in si ogledali stavbišče v ozadju Doma, kjer so že izkopani in deloma tudi zaliti temeljni jarki, in pa nagraden gradbeni material.

Nato smo se ponovno zbrali v dvorani k informativnemu sestanku, na ka-

v tem svetišču zapel novo mašo g. Lojze Ambrožič. Po 25 letih mašništva pa je vstopil v isto cerkev kot škof.

Njegovo prvo službeno mesto je bilo v Port Colborne. Tam je pastiroval samo eno leto, ker je bil poklican za profesorja v semenišče. Od tam je odšel na študij v Rim, kjer je postal doktor svetega pisma. Zopet je počeval v semenišču in šel ponovno v Evropo na študij, kjer je dve leti študiral v Würzburgu. Kmalu po vrnitvi iz Evrope je bil imenovan za pomožnega škofa torontske nadškofije za narodne manjšine.

Ker je srebrnomašnik izšel iz župnije Marije Pomagaj, ker je v njej zapel prvo sveto mašo, zato je bilo najbolj primerno, da mu je tudi Marija Pomagaj prva čestitala k 25-letnemu jubileju. V nedeljo 15. junija je stopil v cerkev v spremstvu narodnih noš, ministrantov, duhovščine in bralcev. Ponos je navdajal zbrano družino, ko je stopal po cerkvi njen sin v škofovskem ornatu. Pevci so prepevali „Ti si Peter skala“. Z njim so somaševali: jezuit J. Nojdrica, župnik pri sv. Vidu v Clevelandu Jože Božnar, župnik Marije Pomagaj Jože Mejač, župnik Anton Vukšinič, župnik Franc Turk in prof. Jože Plevnik. Jubilant je imel odličen govor o katoliški Cerkvi.

Po uradnem programu so se gostje strnili okoli slavljenca in mu s čestitkami stiskali roko. Še mnogo srečnih let in blagoslovljenega delovanja, naš škof-srebrnomašnik!

terem je podal strnjeno poročilo o gradnji društveni predsednik g. Stane Grebenc. Iz njegovih besed posnemamo nekaj podatkov.

Za zbiranje rednih dohodkov, je odbor pripravil nabiralne pole s katerimi odborniki obiskujejo rojake, njihove sorodnike in prijatelje s prošnjo za redni mesečni prispevek. Do sedaj je bilo obiskanih približno kakih šestdeset oseb, oziroma družin. Trenutno znaša celotna mesečna obveza vseh darovateljev: 2.865.000.— pesov. Ker se niso bili vsi obiskani ta vsota ni dokončna. Celotna vsota nabranega denarja v tem času znaša: 8.013.000.— pesov. Vsem darovalcem se Gradbeni odbor za to vaše nebesnično sodelovanje lepo zahvaljuje in vas prosi vztrajnega sodelovanja.

Da bi znižali stroške gradnje, se je odbor odločil, da z lastnimi močmi opravimo čimveč možnega, ne specializirane dela. Organiziral je šest skupin po pet ali šest fantov in mož, ki ob večerih in soboto popoldne pridno hodijo v Slovenski dom delat, na tlako. Ta skupina 32-ih je do sedaj opravila ogromno dela in s tem prihranila lepo vsoto denarja.

Delo se opravlja vsak večer od 20.30 do 23.00 in v sobotah od 15.00 do 19.00 ure.

Do sedaj je bilo 45 delovnih dni, kar znaša skupno 670 delovnih ur. Ali približno dva stalna delavca po osem ur dnevno.

Spregovoril je tudi arh. B. Bajuk, ki je napravil vse načrte za novi Dom in vodi vsa strokovna dela. Govoril je o podrobnostih gradnje, o uspehih in seveda tudi — o težavah...

Približal se je slavnostni trenutek. Zbrali smo se na prostoru pred dvorano in pričakali novega mendoškega nadškofa msgr. Cándida Rubiolo, ki se je z veseljem odzval našemu povabilu, da blagoslovi temeljni kamen.

Zbor mu je ob prihodu zapel dobrodošlico „Zadoni nam“ v španskem prevodu. Nato ga je pozdravil društveni predsednik g. Grebenc.

Pozdravni govor društvenega predsednika: Prezvišeni gospod nadškof, spoštovani vsi navzoči! V imenu Društva Slovencev v Mendosi mi je v veliko čast, da vam vsem navzočim izrečem iskreno in toplo dobrodošlico v našem skupnem Slovenskem domu.

Za nas vse, ki smo se že pred mnogimi leti zatekli iz daljne in v trpljenju preizkušene Slovenije semkaj v Argentino v iskanju varnega zavetja, pa tudi za naš mladi rod, ki je bil že tukaj rojen, je današnji dan praznik velike sreče.

Praznik sreče — ker smo vkljub 35-letnemu zdomstvu zmogli vsaj deloma ohranjevati našo tradicijo, mnogo naših domačih običajev in navad ter, v kolikor je nam bilo pač mogoče, naš slovenski materin jezik. Naši otroci, ki se pač že bolj prilagajajo argentinskemu življenju in navadam, vendar še čutijo

ljubezen do domovine svojih staršev in vsega, kar je njenega.

Tisti, ki so že dorasli za šolsko delo, prihajajo redno ob sobotah v ta naš skromni dom, ki nam nudi zavetje že nad 20 let —, da se učijo najosnovnejših pojmov v veri in v materinščini in da vsaj deloma spoznajo našo preteklost in se nauče prepevati v čast Bogu in Materi božji pri našem domačem bogoslužju.

Ta naša mladina obiskuje naš Dom, da si pogloblja duhovno izobrazbo in si vzgaja čut odgovornosti za svoje bodoče naloge, ki jo čakajo kot dobre kristjane in dobre državljanje.

Da bi mogli ohraniti naš Slovenski dom v zadoščenje vsem našim skupnim potrebam, smo se mogli lotiti težke naloge, da obnovimo vse te prostore, ki jim bo ob tej priložnosti blagoslovil temeljni kamen Prezvišeni gospod nadškof.

Ker se zavedamo velike in težke naloge, se bomo vsi pridružili našemu Nadpastirju, ko bo opravljal sveto obred, in prošili Gospoda, da podeli svoj blagoslov in dá svojo pomoč našim prizadevanjem.

Naša posebna in prisrčna zahvala naj velja posebej Prezvišenemu, potem pa vsem, ki ste se odzvali povabilu in se udeležili tega tako pomembnega dogodka med nami mendoškimi Slovenci.

Pevski zbor je zapel nato „Hišica očetova“ in Prešernovo „Zdravico“.

Prezvišenemu je nato arh. Bajuk razložil na steni razobešene gradbene načrte novega Doma. Medtem smo se pa vsi zbrali na velikem dvorišču k blagoslovitvenemu obredu.

G. dušni pastir Jože Horn je spregovoril uvodne besede, v katerih je poudaril pomembnost dneva, ko je naša slovesnost sovpadala s praznikom Svete Trojice, praznikom ljubezni božje, ker je vprav ves ta ogromni in tvegani načrt tudi nas vse združil in povezal, da smo se z vso ljubeznijo do idealne zamisli pridružili vsi rojaki sodelovanju po svojih močeh z gmotnimi prispevki, pa tudi z lastnim ročnim delom.

Spregovoril je priložnostne besede tudi Prezvišeni g. nadškof. V svojih izjavah je posebej pozval mladino, da mora vestno in z ljubeznijo gojiti versko in narodno kulturno tradicijo svojih prednikov, ker jim je le tako zagotovljena plodna bodočnost tudi v tej novi domovini. Dejal je, da bi si skoraj upal zatrditi, da bi bila ta opustitev težak prestopok.

Sledil je obred blagoslovitve. Inž. g. Joško Šmon je prebral ob spominski listini — v španščini in slovenščini, ki so ju podpisali poleg Prezvišenega tudi društveni odborniki. V kovinastem tulu so nato simbolično obe listini zalili s cementom na blagoslovljenem mestu.

Po skupnem očenauju je zbor z odpevanjem vseh navzočih zapel še psalm 126 (Če Gospod ne zida hiše) in pa Kimovčev „Zgodno Danico“.

V dvorani je končno sledilo v slavnostnem in veselem razpoloženju skupno kosilo.

Bb.

SLOVENCİ v ARGENTINI

Osebnosti novice:

Krst: V nedeljo 29. junija je bil krščen v slovenski cerkvi Marije Pomagaj Tomaž Aleksander Pugelj, sin Jožeta in ge. Kristine roj. Golob. Za botra sta bila Marjan Pugelj in gdč. Marija Dolinšek. Krstil je msgr. Anton Orehar. Čestitamo!

Poroka: Poročila sta se v soboto 28. junija v stolnici v San Justo Franc Jelen in gdč. Viviana Petrocelli. Za pričo so bili Andrej in ga. Zinka Jelen ter Jorge in Elsa Petrocelli. Poročne obrede je med sv. mašo opravil msgr. Anton Orehar. Čestitamo!

Novi diplomantki: Na tukajšnjem vseučilišču Universidad Argentina de la Empresa je diplomirala in dosegla licenciaturo iz stroke Administración de Empresas gdč. Mirta Rant iz Morona. Na Medicinski fakulteti državne univerze je diplomirala za kirurško instrumentarko gdč. Mirjanka Voršič iz San Martina. Novima diplomantkama iskreno čestitamo!

Smrti:

Vinko Žitnik, doma iz Grosuplja je umrl v Lanusu v nedeljo 22. t. m. po daljši bolezni v 78 letu. V Ljubljani je bil predavatelj na orožniški podoficirski šoli. V Argentini pa je bil spčetka zakristan pri slovenskih misijonarjih, potem pa več let hišnik v Slovenski hiši na Ramon Falconu, vse dokler ni odšel v pokoj k svojima bratoma v Slovensko vas. Bil je tudi pesnik. Pogreb je bil v terek na pokopališču v Lomas de Zamora, ki ga je vodil domačin g. Mirko Grbec. Ta je tudi opravil sv. mašo v pokopališki kapeli. Ob odprtem grobu sta se poslovila od njega g. Lado Lenček, C.M., kot od duhovno globekega človeka, pa tudi sodruznika Katoliških misijonov in Meddobja. Dr. Tine Debeljak, pa se ga je spomnil kot literarnega delavca in nekdanjega „dominsvetovca“ za časa njegovega urejanja. — Naj počiva v miru.

Umrl je v Ramos Mejiji na domu svoje sestre v 88. letu starosti Tine Malavašič, bivši organist in cerkvenik pri Sv. Joštu pri Vrhniki. Tudi v slovenski skupnosti je v istem položaju vodil slovensko petje pri cerkvenih obredih ter je bil zato vsem splošno znan. V zadnjih letih mu je zelo opesal vid, zato je živel odmaknjen od javnega življenja, ki pa ga je z zanimalo.

njem spremljal. Po pogrebnih sv. maši, ki jo je opravil župnik č. g. J. Škerbec z lepim govorom v njegov spomin, je bil pokopan na pokopališču v Villegas, kjer čaka povelčanega vstajenja.

Slovenska vas

DOMOBRANSKA PROSLAVA „POŽIVIMO DUH DOMOBRANSTVA“

V nedeljo, 15. junija se je vršila krajevena domobranska proslava v Slovenski vasi.

Ko so se že precej pred napovedano uro pričeli zbirati vaščani, so bili vsi preseščeni. Pri vходу so prejeli prigrizne svečke, tako da je vsak svojo pristavil k spominski plošči. Že ta način počastitve je povzdignil čustva vseh prisotnih, ki so ob zvokih domobranskih pesmi globoko ganjeni zasedli prostore v dvorani.

Slavnostni govornik je bil tokrat g. Franc Zorec, ki je v preprosti pa iskreni besedi podal čutenja domobranska. Svoja izjavljaja je prepričevalno pojasnjeval z osebnimi doživetji.

Osnovna misel njegovega govora je bila: Domobranstvo je bilo obramba osnovnih človekovih pravic, kot so svoboda, narodnost, tradicija, spoštovanje človeka kot človeka.

Danes se domobranstvo nas vseh nadaljuje tukaj.

Dolžnost nas vseh, zlasti pa mladih, je širiti, govoriti resnico, delati za uresničitev idej domobranstva in v tem smislu vplivati povsod — na radiu, v časopisu ali pa v delavnici in v šoli.

Bog nas je postavil v Argentino, ne zato da bi izumrli, temveč da bi bili seme dobrega, da bodo tako tisti, ki so dali vse, tudi svoje življenje, mirno počivali.

V recitaciji, ki je sledila, so Marta Šmalc, Franci Stanovnik, Henrik Kunc in Dani Igljič podali največ z Mausem (Nad. na 4. str.)

Darovali so:

V tiskovni sklad Svobodne Slovenije so darovali: F. K. Austria 4 dolarje; Ignacij Hladnik, Villa Ballester 27.000 pesov; rev. C. M. 27.000 pesov; Janez Dimnik, San Martin 87.000 pesov. Vsem darovalcem iskrena hvala.

Uprava Svobodne Slovenije.

Slovinci v Argentini

(Nad s 3. str.)

jevo besedo zgodbo naših mučencev. Mešani pevski zbor je z izbranimi pesmi dopolnil sliko takratnih dogodkov. Posebno pretresljiv je bil trenutek, ko so dekleta in fantje v narodnih nošah prekrili simboličen domobranski grob s slovensko zastavo in nanj položili venec v obliki srca, ki naj izpriča našo ljubezen.

Marsikatera solza je pričala, da je čustveno podoživljanje seglo prav globoko. Tudi je proslava služila k pojasnjevanju zgodovine. Najvažnejše pa je, da je pripomogla k pozitivni ideji domobranstva in pokazala na naše naloge za bodočnost.

FS

San Martín

SESTANEK LIGE ŽENA-MATI

Liga Žena-Mati, je imela v sredo, 18. junija sestanek na katerem nam je govorila pisateljica ga. Rezi Marinšek o poljskem pisatelju W. Stanislawu Reymontu. Življenje tega slavnega pisatelja, Nobelovega nagrajenca, nam je bilo večinoma neznano. Ga. Rezi je v svojem jasnem in pestrem slogu podala sliko o težkem življenju pisatelja, katerega dela bomo sedaj bolje razumeli. Gospej prav lepa hvala za zanimivo predavanje.

Prihodnji sestanek bo 19. julija.

Po športnem svetu

NA TRADICIONALNEM TEKMOVANJU V HOJI od Strasbourga do Pariza (506,5 km) — prvič so tekmovali leta 1926 — je zmagal Belgijec Roger Pietquin. Možak je progo prehodil v 60 urah 1 min. in 20 sek., kar je tudi nov rekord proge. Drugouvrščeni Francoz Roger Quemener je zaostal kar 41 minut in 35 sekund.

LJUBLJANSKI NOGOMETNI LIGAŠ Olimpija je, kakor vsako leto, spet v nevarnih vodah. V dveh tekmah so igralcem, ki so skupaj zbrani iz vseh vetrov Jugoslavije natresli kar 10 golov, „Ljubljanci“ pa niso zabilmanova osvojila zlato medaljo.

nobepega. Tako so 1. junija izgubili s Sarajevom 6:0, naslednjo nedeljo pa z Osijekom, ki je tudi kandidat za izpad, pa s 4:0. Po 29. kolu so bili Olimpijci na 15. mestu s 25 točkami, za njimi so bili še Borac iz Banjaluke, Vojvodina in Čelik. Ljubljanski humoristi pravijo, da Olimpijci „načrtno“ zgublajo točke, da bi prišli, do običajnih dodatnih premij, ki jim jih obljublja vsako leto, za rešitev pred izpadom...

NA 34. DRŽAVNEM PRVENSTVU v GIMNASTIKI je v mnogoboju zmagal Brane Tripković iz Maribora, ki je poleg tega osvojil tudi tri prva mesta na konju, bradlji in drogu. Ljubljancan Kunčič pa je bil prvi v preskoku na konju, bradlji in drogu. Med ženskimi tekmovalkami so bile najuspešnejše Slovenke, predvsem med mladinkami, kjer sploh niso imele enakovrednih nasprotnic. Pri članicah je pokal osvojila Novomeščanka Mateja Kavšek, drugo mesto pa je osvojila Ljubljancanka Zupančičeva. Tekmovanje je bilo končano 3. junija v Subotici; pravijo pa, da ni bilo tako kakovostno, kot včasih.

BRANE OBLAK, nekdanji igralec Olimpije, ki je zadnja leta igral za muenchenski Bayern, se je skupaj z dolgoletnim vratarjem tega kluba, Sepom Maierjem, poslovil od aktivnega nogometa. Oblak je izjavil, da se bo vrnil v Ljubljano, da pa ne bo več igral za kak klub, niti ne misli postati trener ali kak strokovni vodja. Trenerskega mesta ne misli prevzeti, po lastni izjavi, ker ga to ne zanima, kajti „moje področje je bilo igra in še tudi bo, a le za razvedrilo in za hobby“.

NA SVETOVNEM PRVENSTVU posameznikov v kegljanju, ki je bilo končano 30. maja v Neptunu v Romuniji, je Zagrebčanka šefica Kristof osvojila srebrno medaljo in postavila dva nova svetovna rekorda. Enega v skupini 1x100 lučajev s 470 keglji in v disciplini 3x100 lučajev s 1.321. Ta zadnji rekord je sicer pred koncem tekmovanja porušila zmagovalka med posameznicami Romunka Catienu, ki je podrla 1.327 kegljev. Med moškimi je Nikola Dragaš osvojil bronasto medaljo, pred njim sta bila Madžar Czanyi in Romun Tisnamaru. V moških dvojicah sta bron dobila še Dragaš in Jager, med ženskimi dvojicami pa sta Kristofova in Per-10 golov, „Ljubljanci“ pa niso zabilmanova osvojila zlato medaljo.

Naročnikom in bralcem

Prva polovica letošnjega leta je za nami. Prebrodili smo tudi finačne težave v tej nemirni in nestalni inflacijski dobi.

Prejeli smo tudi moralno zadoščanje, ko nam mnogi naročniki in bralci dajejo priznanje za delo in v pismih izražajo željo, da naj na vsak način ohranimo list, posebno pa njegovo ideološko in politično smer.

Hvala vsem, ki so izrazili take želje tako iz ZDA, Evrope in drugod.

V drugo polovico leta vstopamo z zaskrbljenostjo, ker se finančne težave večajo. Rešitev je v tem:

1. Nujno je povečati število naročnikov. Naj nam pri pridobivanju teh pomagajo dosežani naročniki, bralci in prijatelji.

2. Tisti naročniki v Argentini, ki do konca junija še niso plačali naročnine, naj to store čimprej in prispevajo v tiskovni sklad vsaj 15.000.— pesov. (zaradi inflacije).

3. V tiskovni sklad naj po možnosti prispevajo tudi ostali naročniki in bralci po svetu.

Upamo, da bodo naši naročniki, bralci in prijatelji z razumevanjem upoštevali te želje in pobude.

Uredništvo in Uprava Svob. Slovenije

ŽENSKESKE bodo počasi zavladale svetu. Sedaj je zopet nova država prišla pod njih „okrilje“ in sicer Islandija. Na sedanjih predsedniških volitvah je zmagala gospa Vigdis Finnbogadottir, ki je po treh moških prednikih postala četrta islandska predsednica od oklica neodvisnosti leta 1944.

DEKLIŠKI KROZEK SDO in FANTOVSKI ODSEK SFZ
CASTELAR

Kosilo z žrebanjem

6. JULIJA 1980

13. Kosilo

15. Žrebanje:

1. TV Color
2. Foto aparat
3. Quarz Budilka

Prosimo prijave na telefon:
628-1141 (družina Češarek)
628-3788 (družina Golob)

Sloga sporoča

Zanimivo in koristno predavanje „Praktična vprašanja iz argentinskega dednega prava“.

Predava: DR. VITAL AŠIČ

V soboto, 5. julija, ob 20 v prostorih Sloge.

Koline na Pristavi

za na dom

V SOBOTO 12. JULIJA 1980,
od 18. ure naprej

Družinsko kosilo

V NEDELJO 13. JULIJA 1980
ob 13. uri.

Lepo prosimo za prijave na telefone: 628-3788 (g. Polde Golob)
629-4077 (g. Mirko Kopač).

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL
CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Priličje, pisarna 2
Tel. 35-8827

Prof. dr. JUAN
JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, priličje
Capital Federal
Tel. 393-3536

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17. do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 666-4366.

OBVESTILA

SOBOTA, 5. julija:

Sestanek staršev Slov. srednješolskega tečaja v mali dvorani Slovenske hiše.

V prostorih SLOGE ob 20. uri predavanje dr. Vitala Ašiča „Praktična vprašanja iz argentinskega dednega prava.“

NEDELJA, 6. julija:

Zvezni sestanek SDO in SFZ po mladinski maši v Slovenski hiši ob 9.30. Predaval bo univ. prof. dr. Milan Komar.

Zlata maša g. Stanka Skvarča ob 11.30 v zavodu presv. Srca Jezusovega v San Martinu (nasproti Slovenskega doma).

V Slovenski hiši po mladinskem sestanku vaja za slovensko narodno in cerkveno petje. Vodi ga. Lučka Kralj Jermanova.

NEDELJA, 13. julija:

V Slovenskem domu v San Martinu mladinski dan, ki ga pripravljata SDO in SFZ San Martin. Celodnevna prireditve.

SREDA, 16. julija:

Sestanek Lige Žena - mati v San Martinu. Predaval bo g. Rudolf Smeru.

SOBOTA, 19. julija:

V slov. cerkvi Marije Pomagaj Gallusov koncert slovenskih Marijinih pesmi.

Slovenski dom v San Martinu: Informativni sestanek SLOGE ob zaključku polletne bilance ob 20. uri.

Večer valčkov in polk v dvorani Našega doma v San Justu, v prireditvi zveznih odborov SDO in SFZ.

NEDELJA, 20. julija:

V slov. cerkvi Marije Pomagaj Gallusov koncert slovenskih Marijinih pesmi.

SOBOTA, 26. julija:

V slov. cerkvi Marije Pomagaj Gallusov koncert slovenskih Marijinih pesmi.

V Slov. domu v Carapachayu večer za proslavitev 20-letnice Doma v prireditvi mladine.

V Slovenski hiši nadaljevanje Filozofskega ciklusa predavanj dr. Milana Komarja. Pričetek ob 16. uri v mali dvorani.

V Slovenskem domu v San Martinu druge kolone s sodelovanjem orkestra Zlate zvezde (bivša Planika).

NEDELJA, 27. julija:

V Hladnikovem domu obletnica družstva Slovenska vas.

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, dr. Tine Debeljak,
Slavimir Batagelj in Tone MizeritCorreo
Argentino
Central (B)

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 24.576

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1980: za Argentino \$ 73.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 78.000.—, ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 40 USA dol., obmejne države Argentine 35 USA dol., Avstralija 60 USA dol., Evropa 43 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 35 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 33-7213.

KREDITNA ZADRUGA

"SLOGA" z.o.z.

BME. MITRE 97

RAMOS MEJIA

T.E. 658-6574

654-6438

URADNE URE:

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK

OD 15. DO 19. URE

PODRUŽNICA:

SLOVENSKI DOM - SAN MARTIN

CORDOBA 129 - T.E. 755-1266

TOREK IN ČETRTEK OD 18. DO 20. URE

IZŠLA JE NOVA ŠTEVILKA
"STIKA". — PREBERITE JO!
NE BO VAM ŽAL!

Poravnajte naročnino!

Pojte Gospodu s spremljavo harf,
z orglami in glasnim petjem. (Po ps. 97, 5)

Sporočamo, da je 26. junija umrl v 88-tem letu starosti, naš oče, stari ata, brat, stric in svak

Tine Malavašič

organist in cerkovnik.

Pokopali smo ga na pokopališče v Villegas.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so pokojnika obiskovali, nam ob njegovi smrti stali v pomoč, ga kropili; posebno č. gg. duhovščini za duhovno oskrbo v boleznih in za pogrebne molitve ob krsti, župniku J. Škerbcu za pogrebno sv. mašo na domu in za vodstvo pogreba; gdč. Anici Šemrov za petje pri tej maši, vsem darovavcem cvetja in vsem, ki so ga pospremili do groba.

Albina Malavašič por. Loboda, pohčerjena, z družino.

Marjanca por. Tominc,

Angelca vdova Žakelj,

Micka por. Grbec;

— sestre z družinami.

Nečaki in nečakinje z družinami in ostalo sorodstvo.

Butajnova, Sv. Jošt, Morón, Ramos Mejía, Tucumán, Zagreb
26. junija 1980.

Po dolgoletni bolehnosti, ki jo je prenašal bogovdano, je v svojem 87. letu mirno zaspal in se preselil v večnost naš zvesti član, gospod

Valentin Malavašič

Po opravljeni pogrebni sv. maši na domu so njegovo truplo prepeljali in položili k večnemu počitku na pokopališče Villegas.

Ohranili ga bomo v lepem spominu. Molimo za pokoj njegove duše.

Ramos Mejía, 26. junija 1980

Slomškov dom

Sporočamo, da je dne 22. junija v 78 letu starosti zaspal v Gospodu njegov zvesti služabnik

Vinko Žitnik

Bog plačaj vsem za vse!

Brata Mirko in Stanko z družinama
in ostalo sorodstvo.

Bs. Aires, Grosuplje, Ljubljana.

ORGANIZACION
ESLOVENA

INMOBILIARIA

T. E. 651-5885

HIPOLITO YRIGOYEN 2946 - S. JUSTO

O. E. vam predlaga sledeče ugodne nepremičninske naložbe:
ZEMLJIŠČA: Porque Leroi de Quiroga, Partido Matanza. Vrednost \$ 4.000.000.—. San Justo (150 metrov od Camino de Cintura). Vrednost \$ 25.000.000.—.

STANOVANJA: Ramos Mejía. Vrednost \$ 53.000.000.—.

Once s telefonom. Vrednost \$ 80.000.000.—.

San Cristobal (v mestu) s telef. Vrednost \$ 85.000.000.—.

IDEALNO ZA INVESTICIJO: "DUPLEX" v skoraj dovršeni gradbi v Moronu. — Villa Celina, vila na prostornem zemljišču s samostojnim stanovanjem zadaj, kateri ima lasten vhod.

PONUJAMO V NAJEM: Nove uradniške prostore v ožjem trgovskem središču San Justa, po \$ 600.000.— na mesec.

IZREDNA PRILIKA: Isidro Casanova: 1750 kvadratnih metrov zemljišča za industrijo z občinsko odobrenim načrtom za 1.400 kvadratnih metrov gradbe. (Načrt odobren pred novimi strogimi občinskimi odredbami za industrijsko gradbo.)

POZOR!!!

Vse te naše ponudbe imajo možnost financiranja do 70% cene z zmernimi obrestmi. Posvetujte se z nami!